

քիլոսէսինէ, օնլարտան զիյառէ խուսուսէթ վէ Եախօտ ուղաղըզ կէօսթէրիլմէսինի ասլա ճայիլ կէօրէմէթիլ :

Պէյ օղլու քահանալարնտան տէր Սի- քայէլ Տայր կէչէն կիւնէր Լտալաղարնտա պուլունմաղին, կիթմիլ մէթէպլէրինի կէչ- փիլ, վէ չօճուղարն էլէրինտէ կէօրտիկիւ Բրօթէսթան պասմասը գրաբառ Սաղմալարը պուլնլարն տրգասնտա պիր թագըմ առա- լար էքսիք տիր տէյէրէք, երթմիլ մէթէ- պին օրթասնա Փըրլաթմիլ տըր :

Պիլմէթիլ Լրօնական ժողով պունա՞ նէ տէյէճէք տիր, աճէպա աթէրին տէյէճէք միտիր :

Տէր Սիքայէլ Տայր բրօթէսթան Սաղ- մալարնը երթմիլ, չօք իյի, լաքին լուս- օթթը վէ պու մէմուրիյէթի նէյէտէն ալ- միլ տըր. քէնտիսի պարի Լրօնական ժո- ղովտա աղա օլմատըգտան պաշգա, օայիր քահանալար պէյնինտէ, պիր գաչ տէֆա նամուս վէ հուգուգունու տախի զայպիթմիլ, վէ հաթթա Լտալաղարնա կիթմէգտէն պիր գաչ կիւն էվլէլ տախի, Լրօնական ժողով թարաթընտան պիր պատիժ չէքմիլ տիր :

Լուսաւորչական մէթէպլէրտէ ոգունտն քիթապլարն նաղարէթինէ, Լրօնական ժո- ղովուն հագպլը վէ պօրճու պուլունտուղուն ինքեար իտէմէթիլ. լաքին մէվլէր Սաղ- մալարտա պիր զալաթ վաճ մը տըր. էվլէլա օնլար արանթմալը, վէ անլաղմալը, վէ պա- տէհու իթթիլա իտէր իսէ եասագ օլունմալը արը. Խօխտա հիչ պիր եանլըլըգ պուլուն- մատըղը հալտէ, զօրպ չըգտը բաբաթըն պի- քիսի կիտիպ քէնտի քէյթինէ մէթէպլէրէ գարըլմագ վէ քիթապ երթմագ, Լրօնա- կան ժողովուն աղամէթինէ եագըլըր չէյ տէ- յիլ տիր. Խօխտա պաշգա տաամլար տախի, մէթէպլէրտէ, վէ պիզլաթ քահանալարն վարգապետերին, վէ Լպիսկոպուլարն հիւճ- րէլէրինտէ քի գաթօլը պասմասը քիթապ- լարը թուլուպթուլուպ երթմայա հագըլը օլալար :

Հու միւնասէպէթ իլէ, Պէյ օղլու թա- ղական խորհուրդունուն պիր վաղիթէսինի իճրասըզ գալմըլ օլտուղուն տախի, քէն- տույէ իսթար իտէլմ :

Պիլգիմ գապրիսթանտէն աղաղ Տօմա պաղ- չէյէ կիտէն եօլուն իւզէրինտէ, վէ Սիճի- տիյէ գըլասնա ալըլան պիր եօգուլ եօլ իլէ, Չօպան չիթթիլիյի տէյօրլար նէտէ- յօրլար, թարալար իչինտէ եօրթիլէր վէ լաթմալար իլէ, սահրայի պիր գահվէ Տէյ- յէթի քէսպ իթմիլ օլան մահէլին արա երինտէ, իւզէրինտէ երմէնիճէ եաղը- լար, վէ զանն իտէրիլքի, քէրկէթ վէ մա- գաս պուլունտուղու հալտէ, իքի թանէ մե- ղար թաղը տուրմագտէ, վէ պաշգա կիւնէր- տէն պաշգա, Եաղըլը բաղար կիւնէրի պիր իքիպին քիչի չիղնէյիպ չիղնէյիպ կէչմէքտէ. վէ էկէր Լրօնին իսէ, պիրաղտա տուրուպ

ժիլ Պլասն եօլմալարը միսիլու թէտճ- ճիւպ իւզրէ օգումագտա տըրլար :

Լճէպա շու թալար պիլգիմ մալիլիլ տէ- յիլ միտիրէր, աճէպա շիմտիյէ գատար, պիլնէրճէ ատէմ կէօրմիլ օլտուղու թագ- տիրտէ, Պէյ օղլունուն ժամիլ, քահանայ, վարդապետ վէ թաղական խորհուրդունտան հիչ պիրտի, մէվլէր թաղարն սրտատ օլ- տուղարն, հիչ պիր տէֆա կէօրմիլիլէր մի տիր, վէ հիչ տէյիլ իսէ իշիթմէպլէր մի տիր :

Հիլէ համա օլուն քի պիլ, Ստեփան Կէյ վէ Խասարնտա Սարգիս աղա պիրլիք- տէ օլարագ կէօրմիլ, վէ Պէյ օղլու կիպի պիր երտէ պիլէ, առհա միլէթին մալի վէ միլքի լայըղըլա հըթլու վիդա օլունմա- աղըլ հալտէ, արթըգ պաշգա երթլէրտէ, վէ խուսուսիլէ թաղալարտա, նէ հալտէ պու- լունմաղալարն տիւշիւնէրէք, տիւշարը էսէթ ու թէհայիլը օլմալուղաուր...

— Գունտան ագտէմ իլան իթմիլ օլտուղու- մուլ Լրմաւենի նամ Լրմէնիճէ զալէ թա Սըսըրտա թապ ու թէմիլ օլունմուլ օլարագ՝ պու տէֆա իլք նիւմըսու կէլէրէք, մուճիպի մէմունիյէթի աղիմէթիլ օլմուշտուր :

Սիւնէլիլի օլան Սուրտտան էթէնտիլի թէպրիք, վէ զայրէթէչանը հագըրնտա թէ- չէքթիլիլիպի պու տէֆալըգ պէյան իլէ, սայիր միւթալաւարը պաշգա տէֆայա թէրք իտէր իսէքտէ, շիմտիյէ շու գատարնը պէ- յան իտէրիլքի, Լրմաւենի Լըլալայ գը- թասընտա այտա իքի տէֆա չըգաճագ տըր, վէ սէնէվի գըլմէթի տէ Սըսըր իլին 50 ղուրուլ, վէ թաղալար իլին տախի 15 փրանգ օլաճագ տըր :

— Իզմիրտէն պու կիւն ալաղըմըլ միւթ- տէյէ կէօրէ, Կաղիկին միւնէլիլի Չիլնիլի- եան էթէնտի, տէօրթ կիւն մահպէստէ գալ- տըգտան սննրա, տիւշէլէրինի պայիսի մահլուլիյէթի օլարագ գուրթուլմուշտուր : Պու պապտէ պու կիւնիլք սալթ պու գատար սէյլէրիլ :

— Սարագանըն 141 ինճի նիւսիսիսինտէ տէրճ օլունմուլ օլան Իզմիր մէթթուպունա գարըլըգ, շու աթիտէքի մէթթուպ կէլիլ օլտուղունտան, պիթարաթըլա բիայէթ պիր- լէ, պունու տախի էրպապը միւթալալա պէ- յան իտէրիլ :

Իզմիր 27 Մարտ . 1865

... Խաբաթիք .
Չեր աղգօգու թէթի 141 բթ թիւին մէջ Յար- գի Պ. Ստեփան Վարպետեանին գրած նամակը կար- դացիլ առանց զպիլ կարենալը գարմանքս : Նամա- կագիրը երբ խաչկալի շինութեան ծախքը չորս հա- ղար լիւրայի հասցունելու համար ուղածին պէս թի-ւեր կը շարէ, երբ այս ծախուց պատասխանատու- թիւնը թաղական խորհուրդին վրայ բեռնաւորել կ'երաղէ, յայտնապէս կ'ապացուցանէ թէ ինք ան- տեղի արձագանք մ'է այն կուսակցութեան՝ որու ինք և իւր եղբարը կը վերաբերին : Նամակագրին առած հաշիւը սխալ է, թէն չէմ

կարծեր թէ այս սխալը թուագրութեան մասին իւր ոչ այնչափ հմտութիւն մ'աւելնալէն հետեւած ըլլայ : Սխալ է ըսի, և ահա կը հաստատեմ՝ ըսած՝ աղգային տոմարներէն քաղելով խաչկալաց համար ցարդ եղած ծախուց հաշիւը, Պ. Նամակագիրը կը- սէ թէ 1863 ին նախկին ելեմտական խորհուրդ տնօ-րէնութեամբ եղած ծախքն է 83740 14 զըլ : Ուրկէ առած է այս հաշիւը . — Չենք գիտեր . ըստ աղգային տոմարներու ելեմտական խորհուրդին տնօրէնու- թիւնը մինչև 1864 ի սկիզբը միայն 58377. 75 ծախք եղած է, և այս գումարին միայն 21341. 75 դահեկա- նը խաչկալաց համար է, իսկ մնացածը տէրիլ այլ և այլ շինութեանց համար եղած է, և ամենեւին խաչ- կալ ծախուց չեն վերաբերիր :

Նամակագիրը որոշած նախ համար 800 լիւրայի չափ ծախք զնայց կըրէ, և իւր չարածութեամբ կուղէ հետեւեցնել թէ այս ծախքը անօգուտ տեղը և թաղա- կան խորհուրդին յամառութեամբ եղած է : Այս թիւը ևս սխալ է . ըստ աղգային տոմարներու՝ ար- ձանաց համար միայն 45,000 դահեկան ծախք եղած է. և ինքնուրուի կրնայ դիտել թէ ինչ ահագին տար- բերութիւն է կ'այ 800 և 450 լիւրայի մէջ : Համագու- մար ժողովին վճարէ համեմատ՝ թէ խաչկալաց բա- լար արձաններն ալ վար առնուլ հարկ ըլլայ, պատաս- խանատուութիւնը Ամենաօրատիւ Սրբազան Պատրի- արք Հօր վրայ կը ծանոթանայ, վասն զի ինք նախա- պէս տեսած էր խաչկալի և արձանաց յատակագիրը . վասն զի թաղական խորհուրդը երբ նորին Ամենա- պատուութեան նամակ գրեց ու արձանաց շինու- թիւնը յառաջ տանելու մասին իւր անեցած օրի- նաւոր փաստերը յառաջ բերաւ : Ս. Պատրիարքը փոխանակ թաղական խորհուրդին պատասխանելու, հինգ աւաթ լեւեց. և իւր այս լուր թեմամբ նոյն արձա- նաց շինութեան հաւանութիւն տուած համարուե- յաւ...

Պարոն նամակագիրը այս երկու ահագին սխալնե- րով չբաւականանար, և չորս հաղար լիւրայի գումար մը ցուցունելու համար կը յանդգնի գրելու թէ 1865 ի սկիզբէն մինչև այսօր եղած և ըլլալիք ծախքն ալ 700 լիւր է : Եւ կ'այսպէս կ'երեւայ թէ անիկա աղգա- յին տոմարները խորհուրդիցով քննած է . վասն զի ինքն չգիտէր թէ 1865 էն ետքը եղած և ըլլալիք ամաղըլ ծախքը միայն 29007 դահեկան է, այսինքն միայն 200 լիւր և ոչ թէ 700, ինչպէս կը գրէ եռա- պետութեան արձագանքը :

Պարոն նամակագիրը խաչկալաց ամաղըլ ծախուց համար 388,734. 83 զըլ. կը ցուցնէ. ասկայն ճիշդ հաշիւը ահա հետեւեալն է :
1864 յունվար 1 էն մինչև դեկ . 31 եղած
ըստ տեղեկագրի 234,994. 75
1863 տարուան մէջ իշխման
կանին ձեռք եղածն է 58,377. 75
Այս գումարէն դուրս հանե-
լու է ուրիշ շինութեանց
համար եղած ծախքը 37,036.
21,341. 75 21,341. 75
1865 էն ետք եղած բոլոր ծախքը 29,007.

285,343. 50

Այս հաշիւը ճիշտ է, աղգային տոմարներու հա- մեմատ է, միայն այսքան ծախք եղած է իւր իւրաքանչեւ շինութեան համար. հետեւաբար երեք հաղար լիւր անդամ դացած չէ, մինչդեռ նամակագիրը չորս հա- ղար լիւրայի մօտ հաշիւ կը ցուցունէ :

Պ. Նամակագիրը իւր յարգի եղբարց վրայ եղած չարագործութիւնը եթէ այս կերպով պիտի հերքէ, կը շնորհաւորեմ իւր ծարպիկութիւնը, բայց և այնպէս կը հրաւիրեմ զինքը նախ տեղական կառավարու- թեան համալուծը փոխելու, և ապա անոնց անմեղու- թեան ջատագով կանգնելու :

Միւս ճշմարտութեան բարեկամ

— Հումուտան կէլէն մահսէր մուճիպինճէ և կէօնտէրիլիլ օլան զաթըն քահանայ ձեռ- նադրել օլունմասընա Լրօնական ժողով թա-

բաժնի տան միւս մաստէ օլունմուշ, վէ ներիւն
ի ճրարսն չիմմէ զըլնմը տըր :

ԿԱՐԱԳԱՅԻ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Շու աթիւտէքի նիղաճեամէ, խրիսթիոյան
մանասթըրը իւր ընդհանր թագը մարը հագ-
գընտա պու կիւնէրտէ թարափը սալմանա-
թը Սէնիյէտէն բաթրիքիսանէլէրէ կէօնտէ-
թիւն օլտուղունտան աշին պէյան իտերիդ

«Տէվէթի Լիյէ վէ Թիւլէլի էճնէպիյէ
Թէպասթընտան, վէ մէզաճիպի միւսթէլի-
թէպէն պիլ ճիւմէ ընդհանր թագը մարը իւր
պուլնարը մանասթըր վէ էմաքիսի (մէքիտն-
լար) սայրիսի հագգընտա, կէօնիւք մուս-
թիյէթի (աթիլըղը) նիղաճեամէսի տիր :

«Ին էլ գատիմ, ճէօմաթը միւսթէլիթէյի
ընհապիսէ իմա գըլնմը օլան իմիսեա-
գաթան էն պաշը վէ էճնէպիյէթիսի,
կիւմիւք ընտուսթը մուսթիյէթի օլուպ,
լիւսանթը Սէնիյէն ալթիթը շամիլէ,
վէ միւսթէլէսի իթիդասթընճա, մուսթիյէ-
թի մէզքիւք թէճտիս վէ իպգա պույրու-
թուշ, վէ փագաթ պու պապտէ պաղը հու-
տու վէ նիղամթըն թային վէ վալլաղը-
մէտէն պուլունմուշ օլտուղունտա պիսանէ.
էքթիսուտը պույրուլան իրատէի սէնիյէյի
հագգընթի միւսթիւք միւսթիսի իւղ-
րէ, էվլէլա քիլիսէլէր թէզնիսիսէ, վէ իճ-
րայի աշինէ միւսթու օլան էշեա, քեաթթէ.
Թէն կէօնիւք ընտուսթընտան մուսթ օ-
լաճագ տըր : Սէ սանիյէն, իշպու մուս-
թիյէթի, աթիստէ պէյան գըլնմըղը վէճ ի-
լէ, հէր մանասթըրտա մէլճուտ օլան ընհիպ
վէ ընհիպէլիսի, վէ իտարէ իմէթտէ օլտուգ-
լարը ընհապիս մէթթէպլէրի, վէ խայրաթ
խասթախանէ վէ էճախանէ, վէ իմաթիսանէ
(էնթիմէրէ միւսթու մահէլլ) վէ խարիճի վէ
տաթիլի նամը իլէ, մէճանէն սիւպիան թա-
լիմ ու թէրպիյէ օլունտան մէթթէպլէր վէ ի-
մարէթլէր միսիլու էմաքիսի (մէքիտնլար)
խայրիյէնիս իտարէսիսէ մուգթաղի օլան պ'ը
գէնէլիք էշեանըն թային օլունմուշ օլան
գըլմէթի իւղէրիսէ ճարի օլաճագ տըր :

«Յիլիսիսի պէնտ : Վիլիսէլէր թէզնիսիսթը-
նա վէ իճրայի աշինէ միւսթու, վէ սապըղը
վէճ իլէ, քեաթթէյի կէօնիւք ընտուսթ.
Թընտան մուսթ օլուպ, գըլմէթլէրի ճիճէ-
թի իլէ, իքիսի վէ իւղիւնճիւ պէնտլէրտէ
զիքը օլունտան մանասթըր վէ ընհապիս մէթ-
թէպլէրի, վէ խասթախանէ, վէ խայրաթ էճ-
ախանէ վէ իմաթիսանէ, վէ խարիճի վէ տա-
թիլի նամը իլէ, մէճանէն սիւպիան թալիմ
ու թէրպիյէ օլունտան մէթթէպլէր վէ իմ-
րէթլէրիս լէվաղիմթը սէնէվիյէսի սընթը-
նա տաթիլ օլաճան էշեա, էանի, էվլէլա
հիւքիմաթանըն, գուսամէ քիլիսաթը իլէ,
(թողլարան) սայրի քիլիսէլէր իրսալ իլէ-

տիր լէրի (հէտանա, (հէտիյէլէր) : սանիէն,
սալիպ (խաշ) վէ հէր տիւրիւ միւղէյէն վէ
ղայրի միւղէյէն սաարը մուսթիլէ (Ս-
մասուլէր) մուսթագաթը : վէ սալիսէն լի-
թուրեաթէ գուլանըլան գատէհ (սըկիհ) վէ
խուպը մուգատտէս (ճաշակ) վաղընա միւս-
տու քեաթէ, վէ իպրաղընա միւսթու ալա-
ղը վէ ճամը մուսթագաթ, վէ լէյէն վէ իպ-
րիպ, վէ պուլուրտան, վէ կիւնիւք հագգա-
սը, վէ պիլուր վէ էաթուտ սիմ (կիւմիւք) վէ
զէրը (ալթուլ) տէն քիւլիք իպրիք, վէ թէպ-
սի, վէ լիթուրեաթէ միւսթու սիմ վէ զէրը
վէ էալթըղը ալթիսի (անթիթ) սայրիք : րա,
պիւսան, պէյիւք վէ քիւլիք էմաթանլար,
վէ միւղէյէն վէ զայրի միւղէյէն էնէթ-
լիքիք, վէ էաթիմա էնէթլէր վէ սայրէպանլէր
(ամպ հոլմանի), վէ փէրտէլէր, վէ մէզպահ
(խորան) իշին քէթէն պէլլէրի, վէ տէօշէմ-
լէր, վէ թէզնիսիսթ իշին հարիր (իքէթ) վէ
բամուգատան մամուլ գուսալար, վէ հարի-
տէն վէ էաթուտ սիմ ու զէրտէն ալթուլ վէ
կիւմիւք տէն մամուլ շէրիտ վէ սալաղլար, վէ
հէրնէվիլիսիսթուտա սալաղլ (գալաղան), վէ
քիլիսէլէրտէ ասըլմագ իշին միւղէյէն վէ
ղայրի միւղէյէն լէվալէր, (աթիտանիսթ),
խամիսէն, աթիլիլ վէ էաթուտ աթիլիլմիւշ
էլիսիսթի ընհապիսիյէ իլէ, իճրայի աշին
լիսի փաթաւ վէ հէրնէ ընթիպտէ օլուրի-
սէ օլունտ, քէշիլէրէ միւսթու էլպիսէ : սա-
տիսէն, էնունտան մամուլ գալիս (սէճա-
տէ) սիմ ու զէրը իլէ իլէնմիւշ գատիթէ գա-
լիլալէր : սապիւսան, քիլիսէլէրտէ թալիք-
(ասըլմագ) օլունմագ իւղրէ, սիմ վէ էալթը-
լը մատէն վէ էաթուտ պիլուրտան մամուլ ա-
լիլիզ վէ լամպալար, վէ ընթիլ վէ ընթիլի
ճամլար, վէ սիմ ու զէրը վարաղլարը, վէ քի-
իսէլիլիսի թէզնիսիսթընա միւսթու պոյա վէ
թասիլլէր, վէ տէթիլմիւշ վէ տէթիլմիւշ
պալմուսթ, վէ կիւնիւք վէ թէպիլհէր, վէ
սիմ ու զէրը (արճաթ ոսկի) միտալէր, վէ
միւլէսսէմ (արճանաճիւ) պէյիւք վէ քիւլիք
թասիլլ, վէ հէր տիւրիւ ընթիլիք : սամի-
նէն, կ'ըթ լաթիս բաթրիքիսանէսի, վէ
Վուսթը շէրիթտէ քեայիս մանասթըր վէ սէն
վաղէթ վէ Վուսթը շէրիթ ընհիպլէրի, վէ
կէրէթ Վուսթը շէրիթտէ պուլունտան սայրի
պիլիլմէլէ էմաքիսի ընհապիսի թարափա-
րընտան, պուլնարըն լաթիպատա պուլունտան
ընտուսթընա իրսալ գըլնմագ իւղրէ, իմալ
օլունտան սալիպ (խաշ) վէ միտալէր, վէ սէ-
տէթլէր, վէ թէպիլհէր միսիլլու, իպա-
տէթէ միւսթու օլան էշեա Վ թասիլէն,
օրղանտ վէ հարմոնիմ վէ լիթուրեա
քիլիսէլէրի, վէ գասպիտ մէճմուլէրի
(երգարան) վէ քիլիսէ մուսթագալէրի իլէ
քիլիսէ վէ մանասթըրլէր, վէ մէքեա-
թիպի ընհապիսիյէ, վէ ումուրը տիլիյէ
թասիլլիսէ միւսթու պուլունտան մէթ-
թէպլէր իշին լաթիպատա ճէլպ օլունտան :

վէ մէմալիքի միւսթուսիլ լաճանէտէ քեայիս
պէյիւք մանասթըրտա թապ օլունտաթ,
մէմալիքի մահուսէնիս սայրի մահէլլէրիսէ
իրսալ գըլնման պիլ ճիւմէլէ քիլիսէլէր : ա-
շիլէն (սնիլմիւշ), քիլիսէ վէ մանասթըրտ
վէ էմալի էմաքիսիս ինշա վէ իտարէսիսէ
միւսթու պուլունտան քեաթթէլիլ վաղիմաթ,
մէմալիքի էճնէպիյէտէն մէմալիքի մահու-
սէյի լաճանէյէ տուլուլէրիստէ, վէ մէմալի-
քի մահուսէյի լաճանէտէն, մէմալիքի էճ-
նէպիյէ իրսալլէրիստէ, վէ պիր քերրէ մէ-
մալիքի մահուսէյի լաճանէյէ տաթիլ օ-
լուպտա, պիր մանասթըրտան տիլէր մանաս-
թըրտա նագիլլէրիստէ, քեաթթէյի կէօնիւք
վէ լուսուսթընտան մուսթ օլաճագլար տըր :
Օլիքը օլունտան քիլիսէ էշեաթը իլէ, թէզնի-
սիսթը թամիր օլունմագ իւղրէ, լաթիպատա իր-
սալ օլունտուլարը հալտէ տաթի, քեաթ-
թէյի կիւմիւք ընտուսթընտան մուսթ օ-
լաճագ տըր :
Պ-էլլը «նիք»

— Վարո էթէնտի հագընթէրիսիս մաթը
25 տէ օպաղալըն թարիսթէյէ վաթը օլ-
տուղու, վէ ախալմըր փարիսէ մուլաթէլէթ
իտէճէկի աթպարը թէլէկրաթիյէտէն տիր :

— Բուս լաթիքիսանէնիս պորճլարըն
թէսվիլլէ իմէթ զըմնտա, պուլնտան աթ-
տէմ Բուս միլլէթիստէն թահսիլ մուգար-
րէր օլան փէվգէլատէ վէրկիսէպէպիստէն,
Պուլարիսթանտէ խայիլէ գըլ ու գալ զու-
հուրա կէլիլի, վէ Շուսթու, լաթիսթա,
Շիլթու, վէ Բուսթուգ էճալիլլէրիսիս, վէր-
կիլլի մէլքիլիսիս թէտիյէյէտէն մուսթիլլէթ
իմէթպէ օլտուղլարը, Վուրիէ տ' () ըրանտէ
օգունմագտէ տիր : Լաթիս, լաթիսթա
պիր գաշ չորպաճլար հէրնէ գատար Բուս
միտապուլիսթիս թարափ չըգարագ, լաթ-
նա վալիսի տէվլէթլու Սիտհէթ բաշա հալ-
րէթլէրիսէ էճալի սըթաթլար պիր մահսէր
իմիլլէր, վէ վէրկիլ մէլքիլիսիս թէտիյէլ-
սիսէ հիւսնի ըրգա կէօնիլլէրիսիս իսէ տէ,
Սիտհէթ բաշա հագընթէրի, զաթէն էճալի-
նիս օլ պապտէ նէ էթքեարապ պուլունտու-
ղուն պիլիլիլիստէն, գապուլէ շայան պու-
լուրմամը տըր :

— Վայսէրիյէ խանտանընտան, լաթիս-
պուլուտան Սանուկ աղա նամ լաթըրիլլա
տէլիլանը, պու բաղաթ իլին լալիլտարտա,
Պալապան իսկէլէսի էագընընտա պուլունմուշ
օլարագ պուլունմուշ, վէ ճիւմէլ թանըյան
լարըն էսէթի աղիլիլի մուճիպ օլմուշ տուր :
Շու հիւղնէնկիլ վուգուսթըն հագգընտու,
հէնուգ լաթըլլա պիր մալիլմաթ ալամա-
մըշ իսէթտէ, պաղըլար սէպէպիսի պիր ա-
լաթալա, պաղըլար գոնսթիլլէր զարարը-
նա, վէ տիլլէրլէր իսէ, իքի խուսուսա տաթ-
իս հալ իմէթտէտիրլէր :
— Վայսէրիյէտէ պիր էսէթէնկիլ նի-

բերա՝ մատուցելի վուգու պոլիմոն, հետեւ,
հերիմիդ միւսաատէ իմմէտիկնտէն, տէֆա-
թ ախէրէ թէրք իտէրիզ :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԷ

Մէ իգատան կէլէն նոն հաւատիսլէր
աւելջա տայիր տիրէր :

Փարիստէն ապրիլ 9 թարիկէ կէլէն պիր
թէլէրաֆնամէյէ կէօրէ, աթիտէ զիքը օլա-
նոն էսապար իպէրիսնէ Նիտէրէլէր իլէյոն
Ֆէտէրէլէրին մուլ՝ միւղաքէրաթնա պաշա-
մըլ օլտուգլարը, Մէրիգա զաղէթալարնտա
օգունմուշտուր :

Սուլ՝ էսապարնտան պիրիսնիսի, իբի
թարաֆնէ կվիլէրի կիպի պիրէլէլէրի, իբի-
նիսի, էսիրիլիսն գալգմաթը, վէ իւլէննիւ-
սիւ, պիրիլէլիլ օլան հիւքիւմէթլէրին իս-
թիգլալիլէրի :

Նիւ Նօրգտա թապ օլունան Հէրըլտ նամ
դաղէթա տախի, Վոնֆէտէրէլէրին ըէյիսի
ճիւմհուրու օլան Ս. Նէֆըրսըն Տէյվիւ վէ
ժէնէրալ ինիսն մուհարէպէտէն վազ կէ-
մէյէ գարար վէրաթէրիլիլ պէյան իմմէթ-
աէ տիր :

Պու թէլէկրաֆ խապէրիստէն պաշգա,
Փարիստէն ապրիլ 9 թարիկէ կէլէն պիր
թէլէկրաֆնամէյէ շու հաւատիսլէր օգունմուշ
տուր :

Իւթրսպուրկ շէհրի (Մէրիգատա) եւ-
գընլարաա պիր շէտիտ մուհարէպէ վուգու
պուլմուշտուր : Վոնֆէտէրէլէրին ի ժէնէ-
րալը կվիլէրա Վիտէրէլէրին Վրանթ ժէնէրա-
լը իւլէրիսնէ հիւճում իտուպ, զալէպէ իւլըր
պուլունմուշ իսէ տէ, սոնրատան կէրի շէթիւ-
մէյէ մէճպուր օլմուշ, վէ իբի թարաֆտան
տախի քիւլիլիլէթիւ ժէլէթիւթ վուգու պուլ-
մուշտուր : Պարըլ միւղաքէրէսի թաստիգ օ-
լունմագտա տըր : Վիտէրէլէրին Հէրման վէ
Քսէրիպտ ժէնէրալը ընը Վոլտըպօրո նամ
շէհրի զապիմ իմտիլէրի սահիհէլիլտիր :

— Հէլիլիկ — Զօլթէյն տուգալըլարը
մատուցելի, էլան Բրուսիա վէ Միւթրիա
տէվէթլէրի պէյնիստէ թաճըլ միւղաքէ-
րաթտէ պուլունմագտէ, վէ գըլ ու գալի
մուճիպ օլմագտէ իբէն, Պէրլիստէ թապ ու
նէլը օլունան Նիւ-Միլ Բէլէն շէլէր նամ զա-
ղէթանըր գալիլիսնէ, մէլքիւր մատուցելի
թէսվէլէրի իլին, Միւթրիան իբիսնի տէ-
րէճէտէ պուլունման տէվէթլէրիստէն Զան-
մըր հիւքիւմէթի շու աթիտէթի թէլէրիֆի
թիմիլ տիր : շէլլէ քի Զօլթէյն վէ Վիւ-
էնպուրկ տուգալըլարը Միւթրիա տէվէթի-
նէ, վէ Հէլիլիկ տուգալըլար տախի Բրու-
սիա տէվէթիլէ վէրիլմէլի, վէ մէլքիւր
Զօլթէյն վէ Նուէնպուրկ տուգալըլարը
ըրէնս (Կիւսթէնպուրկի թէրք օլունմուշ)
իսմինէ տախի Զօլթէյն վէ Նուէնպուրկ
տուգալըլար շաղըրմալը տըր :

Պու թէլէկրաֆ մէֆհումու, տէր զաղէթա-
լը մէլքիւր, Տիւ պիր շէյէ միւթիտ օլալա-
տըպտան պաշգա, ասըլ մագսէտ իսէ, մէլ-
քիւր տուգալըլարը քեաֆթէթէն Բրուսի-
եա տէվէթիլէն իլալէ իմմէթտէն իպարէթ
տիր :

— Միւթրիան Վրանթօրթ շէհրիստէն
ապրիլ 6 թարիկէ իլէ կէլէն պիր զըլթա թէ-
լէկրաֆնամէ տախի, Տանիմարգա մէսէլէսի
իւլէրիսնէ շու հաւատիսլէր վէրմէթտէ տիր :

Միւթրիա տէվէթլէրիստէն Պալիէրա տէվ-
էթի (Կիւսթէնպուրկ տուգալըլարը Զօլ-
թէյն տուգալըլարնա սոլունմագտէր միւթ-
րալ իմմիլ տիր : շու թէլէրիլ իւլէրիսնէ
Վրանթօրթ մէլիսի ումուլիսիստէ թաճըլ
միւղաքէրաթա գոնուտուգտա, Միւթրիա
տէվէթիլ ըլլիլ ըրղա կէսթէրմիլ, վէ Բը-
րուսիա տէվէթիլ գարըլ կէլմիլ իսէտէ, էթ-
սէրիլիլէթիլ արա իլէ գալուլ օլունմուշ, վէ
հաթթա Միւթրիա տէվէթիլ թարաֆնէ-
տան (Կիւսթէնպուրկ տուգալըլարը հաղգընտա
խալըլը պիր պէյաննամէ տախի նէլը օլուն-
մուշ տուր :

— Մէլէտիք շէհրիստէն Վրանթսան իւ-
յի նամ զաղէթալըլարնա եաղըլան մէթիւլ-
լարըլ պէյաննամէ կէօրէ, Միւթրիա տէվ-
էթիլ, պու եաղըլ Վարիպալի թարաֆտար
լարըլտան պիր իլմիլիլ վուգալիս իճթի-
մալտէն կէօրտիւ կիւնտէն, Սիլէննա հարալի-
լէ նէլգարէթի թարաֆնտան, իթալէն հու-
տուտուտա պուլունման Միւթրիա աստիլիլ
գոմանտան ժէնէրալ Պէնէտէր ճէնապէ-
րիսնէ շիմտիտէն թալիմաթլար վէրտիլիլթտէն
պաշգա, շու աթիտէթի սուրէթտէ տախի պիր
թէլէկրաֆ իրսալ իլլէմէլ տիր :

— Սարիճտէն իմիմատէ շայան ելլէրտէն
ալըլըլմ մալիւմաթլարա նաղարէն, իլք
պահարտա Վարիպալի թարաֆիլիլէրի պիր
եկէնի հիւճում վէ հարէթէթ թէլէրիպէտիսնէ
տահա շոգըլաճաղար տըր : իմտի կէլէն սէ-
նէ սիլէրէ պէյան ու իֆատէ իմտիկիմ
իւլըրէ, ժէնէրալ Վրիլմանի իլէ մէվիլի իճ-
րայէ գոյարագ քեամիլէն ֆայիտէնապ օլ-
տուղունուլ թէտիլիլէրէ միւրաճաթ ի-
տէրէթ տալթանմանըլը իլմար իտիլիմ :

— թարիսթէ թարիկի իլէ Զինտիսթան-
տան վարիտ օլան հաւատիսլէր, Զանգուն
նամ մէլէթէթիլ իսլամալըլ պէյնիստէ պիր
իլմիլիլ զուհուր իտէրէթ, կիւն պէ կիւն
եալըլմագտա օլտուղուն, վէ Վանքիս շէհրիս-
տէն Զանգունա ասթեր սէվգ օլունտուղուն
պէյան իմմէթտէ տիրէր :

— Պէլիլգա գրալը հաղըթէթլէրիսնէ մալիւ
տըլմէրիլիսնէ պէրալի թէպտիլի ապ ու հալա
Զինտիստանէ կիլմիլ իբէն, պու տէֆա Զի-
նէ տախի աղիմէթ էլլէթիլի հալաթաթաթ
տան տըր :

— Պէլիլգա տէվէթիլիսն (Սթէնը նամ
շէհրիստէ պուլունման պիր քէպիլթէրսանէնիս
գաղալէն աթէլ ալարագ եանըպ քիւլ օլտու-
ղու, վէ տէրունիստէ պուլունման քեաֆթէթի
էլնայը մէվէթալէսիստէն Տիւ պիր շէյ գուր-
թուլմատըլընտան, քիւլիլ զարար վէրտիկի
հալաթաթաթ թարիլէտէնտիր :

Պու հաթթա Մարսիլեա զաղէթալըլար
իբէր, գոլա, բամուգ, եուն, վէ տէրիլէ-
րիսն ալիլիլ վէ տուրիլիսն պիր հալտէ պու-
լունտուգլարը օգունմուշտուր :

(Սմանըլ պիրաթը 100 զուրուշ հիւսպը
իլէ, իմիմատէ շայան սուրէթտէ իսթանպուլ
սաթըլարը :

ԻՄԹԱՍԵԸ ՏԱԽԻԼԵՑԻ		ըլլ քի	ըլլ քի
Մահմուդիյէ	օգգաթը	150	
Միսիս Բրիմո	"	210	
Մաղը սիսոյ	"	18	
" " ապագ	"	15	15 20
Եարաղը Մաթթուլ քիլի	"	8	8 20
" " երգանմըլ	"	17	
Ճէհրի Բրիմո	"	10	
Քիլիլի Բրիմո Եարաղ	"	21	22
Մալիս Բամուգ Իբիլի	"	10 10	
Բամուգ պիրիլիսնի Վէյլէ	"	11 10	
" Խարիսթ	"	8	
" Աճէմ Բուսիյա	"	8	
Քէթթալէն զալըլ	"	12	
Թիլիլի Դան	"	23	
" Էնգարէ Բրիմո	"	36	
Միսիս Մալիս	"	2 30	
" Իլլ Իլլ	"	3 30	
" Մաղըլ	"	7 30	
Պալ մուսու	"	25 20	
Սալիկ	"	16	
Մալիկ	"	7	
Քէլի տէրիսի Քիլիլի	"	6 30	11
Վոլուն տէրիսի Բրիմո շիմտի տա-	"	5	20
" Իբիլիլի թէլլ Եօգ	"	105	110
Վիլիլիլ Գոլա, գուրու, օգգաթը	"	90	95
Իբիլիլի	"	"	"
Ֆիլիլիլ պիրիլիլի	"	"	"
Տէլիլիլ	"	"	"
Վիլիլիլ Իբիլի Օլթա	"	"	"
" Գարապալ	"	"	"
" Եունի	"	"	"
Թալիլան	"	24	28
Պալիլիլ, տուր, բուլիլիլ քիլիլի	"	18	19
Գըլըլա	"	20	19
" Բուլիլի	"	18	22
Իսմայիլ	"	21 20	
Միսիս Իպարիլ	"	8 20	9
" Բուլիլի	"	"	"
Գոգորոլ	"	14	
Եալ գոլա	օգգաթ		

ԻՄԹԱՍԵԸ ԷՆԵԼԵԹԵՑԻ		ըլլ քի	ըլլ քի
Գալիլ Իլիլի	100 օգգաթը	1080	1100
" Զիլիլի	"	1000	1050
" Զիլիլի	"	950	
Թօգ շէթէր Բրանիլը	44 օգգաթը	225	
Հէլէր օլունտա	"	228 30	
Գալիլ	"	690	
Հէլիլ պիր 0	"	180	152
Հէլիլ Իլիլ 0	"	"	"
Մօր պաղամ	"	40	
Զալը գըլըլ	"	56	
Հալ Իլիլիլի	"	60	55
Կէօլ թալը	"	5 20	
Հիլիլ	"	105	125
Գըլըլ շարապիլ	"	60	58
" քիլիլիլ	"	38	40
Պիլիլ	"	6	
Նըլաթը	"	6	10
Թէլիլիլ խալ մարգա	Հիլիլիլ	300	310
Բամ Իլիլիլի	Խալ	11	12
" Ամէրիգա	"	9	